

אדר א'

ברכת הילדים מתוך שער ליל שבת בבית

/ הרבה אשרת מורג

יהי רצון מלפניך, יהוה אלהינו ואלהי אבותינו ואמותינו,
שתשמר על משפחתנו, היום ובכל יום, שתהא השמחה
והאהבה שורה בתוכנו, והגן עלינו מכל מכאוב וחבלה, צער
ואכזבה, בין שמפנינו ובין שמפני מרענו. אבינו האב הרחמן,
אשר מפי עוללים ויונקים יסדת עז. (תהלים ח ג).

אנא הנחה את ילדינו... שדרכם לא תאבד עליהם, והאר
את יומם; שחיוכם לא ימוש מפיהם לעולם, והרחק מעליהם
אנשים רעים ופגעים רעים, והשיבם אלינו בשלום ובגיל תמיד.
ברוך אתה יהוה, משמח הורים וילדים.

בין אדר א' לאדר ב' לענייני שמות ואבלות

- א. בדומה לדחייה של ארבע השבתות, תענית אסתר וחג הפורים מאדר ראשון לאדר שני נוהגים לדחות ציון של מועדים ואירועים אחרים אל החודש השני. אשר על כן, ילדים שנולדו בחודש אדר ושנת בר המצווה שלהם היא שנה מעוברת, יציינו את הגעתם לגיל מצוות באדר שני. יש הנוהגים שאם הנער או הנערה נולדו בשנה מעוברת באדר א' לציין את בר/בת המצווה גם באדר א'.
- ב. ביחס לאזכרות ישנו הבדל מנהגים בין עדות ספרד לעדות אשכנז. עדות ספרד נוהגות לדחות את האזכרה השנתית לאדר שני בשנים מעוברות, למעט מקרים בהם אדם נפטר בשנה מעוברת באדר א' (במקרים אלו נוהגים לקיים את האזכרה באדר א').
- ג. עדות אשכנז נוהגות להבחין בין אירועי שמחה לבין אירועי אבלות ולא לדחות ימי זיכרון שנתיים לאדר ב', למעט אותם מקרים בהם נפטר האדם בשנה מעוברת במהלך אדר ב'.
- ד. בכל מקרה אבלות השנה על פטירת הורים נוהגת במשך שנים עשרה חודשים בלבד, ולפיכך מקיימים את יום האזכרה הראשון להורה שנפטר באדר בחודש אדר א'. אבלות על הורה שנפטר בניסן שלפני שנה מעוברת, תסתיים באדר ב'. האבלים יכולים לערוך את אזכרת השנה בתום שנת האבלות במהלך אדר ב' או בתאריך הקבורה בחודש ניסן.

ב' ראש חודש אדר א', יום ד', א' אדר א' 6.2

- א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא" לציון ראש החודש. בברכת המזון מוסיפים אף את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו מצורפת גם לפני חתימת ברכת המזון בקצרה.
- ב. יש הנוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשיר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ההלל או בסיום קריאת התורה.
- ג. לאחר תפילת העמידה בשחרית (תפילת חול שמוסיפים בה את ברכת "יעלה ויבוא") אומרים את ההלל בדילוג, עם ברכותיו.

- ד. קריאת התורה: מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עליה ראשונה: במדבר י, 1-3; עליה שניה: י, 4-7; עליה שלישית: י, 8-10; עליה רביעית: י, 8-10 (חזרה על עליה שלישית)).
- ה. הקריאה המסורתית היא בעניין קורבנות ראש החודש, מתוך פרשת "פנחס" (עליה ראשונה: במדבר כח, 1-3; עליה שניה: פס' 3-5; עליה שלישית: פס' 6-10; עליה רביעית: 11-15).
- ו. אין מפטירים בראש חודש.
- ז. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד לראשי חודשים המופיע במוסף התפילה בסוף האוגדן.
- ח. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת זכר למוסף.
- ט. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים של הנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד מיוחדים ברוח זו. נשות הכותל מקיימות ביום זה תפילת ראש חודש חגיגת בכותל המערבי.

שבת פרשת תרומה, ד' אדר א' 9.2

- א. בשחרית קוראים לשבעה עולים ומפטיר מתוך פרשת "תרומה". מפטירים במלכים א', ה, 26 - ו, 13. ההפטרה נבחרה משום התמקדותה בהקמת בית המקדש במקביל להקמת המשכן שבפרשה.
- ב. במנחה קוראים לשלושה עולים בפרשת "תצוה".

שבת פרשת תצוה, י"א אדר א' 16.2

- א. קוראים לשבעה עולים ומפטיר מתוך פרשת "תצוה". מפטירים ביחזקאל מג, 10-27. ההפטרה נבחרה משום התמקדותה במבנה המקדש ובעבודת הכהנים, שהם גם נושאי הפרשה.
- ב. בשבת זו מציינים את יום תל חי - יום נפילתם של יוסף טרומפלדור ושבעת חבריו בהגנת תל חי בשנת 1920.
- ג. במנחה קוראים לשלושה עולים בפרשת "כי תשא".

שלישי ורביעי, פורים קטן, י"ד-ט"ו אדר א' 20.2-19

בימים אלו מצוינים פורים קטן ושושן פורים קטן ונוהגים בהם מעט מנהגי שמחה. במנהג התפילה המסורתי נוהגים שלא לומר את פרקי התחנון בימים אלו.

שבת פרשת כי תשא, י"ח אדר א' 23.2

א. בשחרית קוראים לשבעה עולים ומפטיר מתוך פרשת "כי תשא". מפטירים במלכים א' יח, 39-20 (כרוב המנהגים). ההפטרה נבחרה בשל סיפור מאבקו של אליהו בנביאי הבעל, המזכיר את תגובתו של משה למעשה עגל הזהב.

ב. במנחה קוראים לשלושה עולים מתוך פרשת "ויקהל".

שבת שקלים, שבת פרשת ויקהל, כ"ה אדר א' 2.3 - שבת מברכים חודש אדר ב'

א. שבת שקלים היא הראשונה מבין ארבע השבתות בהן קריאת המפטיר וההפטרה מוקדשת לעניינים הקשורים בחודש אדר, בחג הפורים ובהכנות לקראת העלייה לרגל בפסח. הקריאה בשבת שקלים היא זכר לאיסוף מחצית השקל לצורכי המקדש והעיר ירושלים, בימי הבית השני, במהלך חודש אדר - כמפורט במסכת שקלים במשנה ובתלמוד הירושלמי.

ב. מוציאים שני ספרי תורה, בספר הראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע. בספר השני קוראים למפטיר בעניין שבת שקלים. קריאת המפטיר לקוחה מתוך פרשת "כי תשא", שמות ל, 16-11.

ג. מפטירים במלכים ב' יב, 17-1. ענינה של ההפטרה המיוחדת הוא איסוף הכספים מעם ישראל לצורך תחזוקת המקדש בימי המלך יהואש, המזכירה את איסוף הכספים להקמת המשכן.

ד. לאחר קריאת התורה וההפטרה מברכים את חודש אדר ב' ומכריזים על ראש החודש שיחול בימים חמישי ושני.

ה. מנהג בקהילות ישראל להקדיש את שבת שקלים לעיסוק במצוות גמילות החסדים והצדקה, במסגרת דברי התורה והתפילות. קרן בכבוד משיקה בשבת זו את המבצע השנתי לגיוס תרומות לפעילות הקרן.

א' ראש חודש אדר ב' - יום ה', ל' אדר א' 7.3

- א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא" לציון ראש החודש. בברכת המזון מוסיפים אף את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו מצרפת גם לפני חתימת ברכת המזון בקצרה.
- ב. יש הנוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשייר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ההלל או בסיום קריאת התורה.
- ג. לאחר תפילת העמידה בשחרית (תפילת חול שמוסיפים בה את ברכת "יעלה ויבוא") אומרים את ההלל בדילוג, עם ברכותיו.
- ד. קריאת התורה: מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עליה ראשונה: במדבר י, 3-1; עליה שנייה: י, 7-4; עליה שלישית: י, 10-8; עליה רביעית: י, 15-11). (חזרה על עליה שלישית).
- ה. הקריאה המסורתית היא בעניין קורבנות ראש החודש, מתוך פרשת "פנחס" (עליה ראשונה: במדבר כח, 3-1; עליה שנייה: פס' 5-3; עליה שלישית: פס' 10-6; עליה רביעית: 15-11).
- ו. אין מפטירים בראש חודש.
- ז. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד לראשי חודשים המופיע במוסף התפילה בסוף האוגדן.
- ח. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת זכר למוסף.
- ט. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים של הנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד מיוחדים ברוח זו. נשות הכותל מקיימות ביום זה תפילת ראש חודש חגיגת בכותל המערבי.
- י. מרבים בשמחה לכבודם של חודש אדר וחג הפורים המתקרב.